

Brusel 17. června 2022
(OR. en)

9769/1/22
REV 1

ECOFIN 558
UEM 161
SOC 352
EMPL 234
COMPET 455
ENV 556
EDUC 225
RECH 348
ENER 264
JAI 819
GENDER 97
ANTIDISCRIM 77
JEUN 108
SAN 353

POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců (část II) / Rada
Č. dok. Komise:	9421/22 - COM(2022) 622 final
Předmět:	Doporučení pro DOPORUČENÍ RADY k národnímu programu reforem Polska na rok 2022 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Polska z roku 2022

Delegace naleznou v příloze výše uvedený návrh doporučení Rady ve znění revidovaném a dohodnutém několika výbory Rady na základě návrhu Komise COM(2022) 622 final.

DOPORUČENÍ RADY

ze dne ...

k národnímu programu reforem Polska na rok 2022 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Polska z roku 2022

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik¹, a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

¹ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

- (1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241², kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. Přispívá k hospodářskému oživení a k provádění udržitelných a prorůstových reforem a investic, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace, a současně zvyšuje odolnost ekonomik členských států a jejich potenciální růst. Pomáhá rovněž posílit udržitelné veřejné finance a podnítit růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci Nástroje pro oživení a odolnost bude aktualizován v červnu 2022 v souladu s čl. 18 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2022. Analýza náležitě zohlednila Portský sociální závazek, který byl podepsán dne 7. května 2021 a který spočívá v pokračujícím provádění evropského pilíře sociálních práv vyhlášeného Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 25. března 2022 potvrdila priority roční analýzy udržitelného růstu 2022 Evropská rada. Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011³ rovněž zprávu mechanismu varování, ve které není Polsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Téhož dne Komise rovněž přijala návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2022, který analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala společnou zprávu o zaměstnanosti dne 14. března 2022.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy (Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25).

- (3) Po celosvětové pandemii došlo k invazi Ruska na Ukrajinu a tato událost významně změnila geopolitickou a hospodářskou situaci. Ekonomiky členských států invazi pocítily mimo jiné v podobě zdražení energií, potravin a surovin a slabších vyhlídek na růst. Vyšší ceny energií zatěžují značně zejména nejzranitelnější domácnosti, jež žijí v energetické chudobě nebo jsou touto chudobou ohroženy, jakož i podniky, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií. Unie rovněž zažívá bezprecedentní příliv uprchlíků z Ukrajiny. Hospodářské dopady útočné války Ruska se projevily v členských státech asymetricky. Za těchto okolností byla 4. března 2022 poprvé uplatněna směrnice Rady 2001/55/ES⁴, a sice prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382⁵, na jejímž základě mohou osoby vysídlené z Ukrajiny oprávněně pobývat v Unii a získávají přístup na trh práce, jakož i ke vzdělávání a odborné přípravě, zdravotní péči, bydlení a sociálnímu zabezpečení. Polsku je zpřístupněna mimořádná podpora v rámci iniciativy CARE (Akce soudržnosti pro uprchlíky v Evropě) a dodatečného předběžného financování v rámci iniciativy REACT-EU (pomoc při oživení pro soudržnost a území Evropy) na urychlené řešení potřeb v oblasti přijímání a integrace osob, které přicházejí z Ukrajiny.

⁴ Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (Úř. věst. L 212, 7.8.2001, s. 12).

⁵ Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1).

- (4) Ve světle rychle se měnící hospodářské a geopolitické situace se evropský semestr v roce 2022 vrací k široké koordinaci hospodářských politik a politik zaměstnanosti, přičemž se vyvíjí v souladu s požadavky na provádění Nástroje pro oživení a odolnost, jak je uvedeno v roční analýze udržitelného růstu 2022. Pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru má zásadní význam provádění přijatých plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány řeší všechna relevantní doporučení pro jednotlivé země vydaná v cyklech evropského semestru 2019 a 2020 nebo jejich významnou část. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019 a 2020 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241, a relevantní jsou i veškerá další doporučení pro jednotlivé země vydaná do dne předložení takto revidovaného, aktualizovaného nebo pozměněného plánu.
- (5) Od března 2020 je aktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Ve sdělení ze dne 3. března 2021 nazvaném „Rok od vypuknutí pandemie COVID-19 – reakce v oblasti fiskální politiky“ Komise vyjádřila názor, že rozhodnutí o deaktivaci nebo pokračujícím uplatňování obecné únikové doložky by mělo vycházet z celkového posouzení stavu ekonomiky, přičemž hlavním kvantitativním kritériem by měla být úroveň hospodářské činnosti v Unii nebo v eurozóně v porovnání s předkrizovými úrovněmi (konec roku 2019). Zvýšená nejistota a silná rizika nepříznivého vývoje pro hospodářský výhled v souvislosti s válkou v Evropě, bezprecedentní prudké zdražování energií a pokračující narušení dodavatelských řetězců opodstatňují prodloužení obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu do konce roku 2023.

- (6) Podle přístupu v doporučení Rady ze dne 18. června 2021⁶, kterým se vydává stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Polska z roku 2021, se celkové nastavení fiskální politiky momentálně nejlépe poměruje jako změna primárních výdajů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19), ale se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie, ve vztahu k střednědobému potenciálnímu růstu⁷. Nad rámec celkového nastavení fiskální politiky je taktéž věnována pozornost vývoji primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů⁸ (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19) a investic, aby se posoudilo, zda je vnitrostátní fiskální politika obezřetná a zda její skladba přispívá k udržitelnému oživení v souladu se zelenou a digitální transformací.

⁶ Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Polska z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 98).

⁷ Odhady týkající se nastavení fiskální politiky a jejích složek v tomto doporučení jsou odhady Komise založené na předpokladech, z nichž vychází jarní prognóza Komise z roku 2022. Odhady Komise, pokud jde o střednědobý potenciální růst, nezahrnují pozitivní dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální růst podpořit.

⁸ Nefinancovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost nebo dalších fondů Unie.

- (7) Dne 2. března 2022 přijala Komise sdělení, které poskytuje obecné pokyny pro fiskální politiku v roce 2023 (dále jen „fiskální pokyny“) s cílem podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států, a tím posílit koordinaci politik. Komise konstatovala, že na základě makroekonomického výhledu v zimní prognóze z roku 2022 se v roce 2023 jeví jako vhodné přejít od podpůrného celkového nastavení fiskální politiky, které se uplatňovalo v období 2020–2022, k obecně neutrálnímu celkovému nastavení fiskální politiky, ale je třeba případně reagovat na vyvíjející se hospodářskou situaci. Komise oznámila, že fiskální doporučení pro rok 2023 by měla i nadále rozlišovat mezi členskými státy a zohledňovat možné efekty přelévání mezi zeměmi. Komise vyzvala členské státy, aby tyto pokyny zohlednily ve svých programech stability a konvergenčních programech. Komise se zavázala pečlivě sledovat hospodářský vývoj a své politické pokyny upravit podle potřeby a nejpozději v rámci jarního balíčku evropského semestru na konci května 2022.
- (8) Pokud jde o fiskální pokyny, zohledňují fiskální doporučení pro rok 2023 zhoršený hospodářský výhled, zvýšenou nejistotu a další rizika nepříznivého vývoje a vyšší inflaci ve srovnání se zimní prognózou Komise z roku 2022. Vzhledem k těmto skutečnostem musí fiskální reakce rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, podpořit kupní sílu nejzranitelnějších domácností, aby byl zmírněn dopad prudkého zdražení energií, a musí pomoci omezit inflační tlaky ze sekundárních účinků prostřednictvím cílených a dočasných opatření. Fiskální politika musí zůstat aktivní, aby se přizpůsobila rychle se vyvíjejícím okolnostem, včetně výzev vyplývajících z útočné války Ruska vůči Ukrajině, pokud jde o obranu a bezpečnost, a musí být diferencovaná podle jednotlivých zemí v závislosti na jejich fiskální a hospodářské situaci, mimo jiné pokud jde o jejich vystavení krizi a příliv vysídlených osob z Ukrajiny.

- (9) Dne 3. května 2021 předložilo Polsko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu pro oživení a odolnost v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 17. června 2022 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Polska⁹. Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise podle čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, v němž se stanoví, že Polsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž skutečnost, že nedošlo ke zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.
- (10) Polsko předložilo svůj národní program reforem na rok 2022 dne 29. dubna 2022 a svůj konvergenční program z roku 2022 dne 28. dubna 2022, tedy v souladu se lhůtou stanovenou v článku 8 nařízení (ES) č. 1466/97. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně.
- (11) Dne 23. května 2022 zveřejnila Komise zprávu o Polsku pro rok 2022. Posoudila pokrok, kterého Polsko dosáhlo při plnění příslušných jemu určených doporučení přijatých Radou v letech 2019, 2020 a 2021. Posoudila rovněž pokrok Polska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

⁹ Dokumenty ST 9728/2022, ST 9728/2022 ADD1.

- (12) Dne 23. května 2022 vydala Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy. Tato zpráva se zabývala rozpočtovou situací Polska, neboť jeho schodek sektoru vládních institucí má podle plánu v roce 2022 překročit referenční hodnotu 3 % hrubého domácího produktu (HDP) stanovenou ve Smlouvě. Zpráva dospěla k závěru, že kritérium schodku nebylo splněno. V souladu se sdělením ze dne 2. března 2022 Komise na jaře 2022 nenavrhl zahájit nové postupy při nadměrném schodku; zda má být navrženo zahájení postupů při nadměrném schodku, znovu posoudí na podzim 2022.
- (13) V doporučení ze dne 20. července 2020¹⁰ Rada Polsku doporučila, aby v letech 2020 a 2021 v souladu s obecnou únikovou doložkou přijalo veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie COVID-19, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Rovněž Polsku doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiky zaměřené na dosažení omezitelné střednědobé fiskální pozice a zajištění udržitelnosti dluhu při souběžném zvyšování investic. Podle údajů potvrzených Eurostatem se schodek sektoru vládních institucí Polska snížil z 6,9 % HDP v roce 2020 na 1,9 % v roce 2021. Reakce Polska v oblasti fiskální politiky podpořila hospodářské oživení v roce 2021, přičemž dočasná mimořádná opatření se snížila z 4,5 % HDP v roce 2020 na 2,7 % v roce 2021. Opatření přijatá Polskem v roce 2021 byla v souladu s doporučením Rady ze dne 20. července 2020. Diskreční rozpočtová opatření přijatá vládou v letech 2020 a 2021 byla dočasné povahy nebo byla doprovázena kompenzačními opatřeními. Podle údajů potvrzených Eurostatem se veřejný dluh snížil ze 57,1 % HDP v roce 2020 na 53,8 % HDP v roce 2021.

¹⁰ Doporučení Rady ze dne 20. července 2020 k národnímu programu reforem Polska na rok 2020 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Polska z roku 2020 (Úř. věst. C 282, 26.8.2020, s. 135).

- (14) Makroekonomický scénář, z něhož rozpočtové projekce konvergenčního programu z roku 2022 vycházejí, je realistický. Vláda předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2022 o 3,8 % a v roce 2023 o 3,2 %. Pro srovnání jarní prognóza Komise z roku 2022 předpokládá nižší růst reálného HDP o 3,7 % v roce 2022 a o 3,0 % v roce 2023, a to zejména v důsledku vyšší předpokládané inflace, která by měla mít podle očekávání negativní dopad na soukromou spotřebu a investice, a nižšího příspěvku čistého vývozu. Ve svém konvergenčním programu z roku 2022 vláda očekává, že celkový schodek státního rozpočtu se v roce 2022 zvýší na 4,3 % HDP a v roce 2023 se sníží na 3,7 % HDP. Nárůst v roce 2022 odráží především vysoké náklady na pomoc vysídleným osobám z Ukrajiny, opatření související s vysokými cenami energií a rozsáhlou daňovou reformu (tzv. Polské uspořádání). Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl podle projekcí v konvergenčním programu z roku 2022 snížit na 52,1 % v roce 2022 a na 51,5 % v roce 2023. Na základě politických opatření známých k datu uzávěrky prognózy předpokládá jarní prognóza Komise z roku 2022 schodek veřejných financí v roce 2022 ve výši 4,0 % HDP a v roce 2023 ve výši 4,4 % HDP. Pro rok 2022 je tento schodek nižší než schodek předpokládaný v konvergenčním programu na rok 2022, a to zejména v důsledku vyššího předpokládaného nominálního HDP. Pro rok 2023 je odhadovaný schodek vyšší než v konvergenčním programu, a to především kvůli nižším příjmům a předpokládanému zvýšení nákladů na pomoc vysídleným osobám z Ukrajiny. Jarní prognóza Komise z roku 2022 očekává nižší poměr veřejného dluhu k HDP, a to ve výši 50,8 % v roce 2022 a 49,8 % v roce 2023. Tento rozdíl je způsoben vyšší předpokládanou inflací a odlišnými předpoklady týkajícími se vnitřní dynamiky dluhu v roce 2023. Podle jarní prognózy Komise z roku 2022 se střednědobý (desetiletý průměrný) růst potenciálního produktu odhaduje na 3,4 %. V tomto odhadu však není zahrnut dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální hospodářský růst Polska podpořit.

- (15) V roce 2022 vláda postupně ukončila opatření přijatá v reakci na krizi COVID-19, a tudíž se předpokládá, že dočasná mimořádná opatření se sníží z 2,7 % HDP v roce 2021 na 0,0 % v roce 2022. Na schodek veřejných financí dopadají opatření, která byla přijata ke zmírnění hospodářských a sociálních důsledků růstu cen energií – ta jsou v jarní prognóze Komise z roku 2022 odhadována na 1,0 % HDP v roce 2022 a očekává se, že v roce 2023 budou postupně zrušena¹¹. Uvedená opatření spočívají především ve snížení nepřímých daní ze spotřeby energie a v sociálních transferech poskytovaných chudším domácnostem. Byla oznámena jako dočasná. Pokud však ceny energií zůstanou vysoké i v roce 2023, mohla by některá z nich pokračovat. Některá z uvedených opatření nejsou cílená, což platí zejména o plošných sníženích daně z přidané hodnoty a spotřebních daní. Na schodek veřejných financí rovněž dopadají náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny; jarní prognóza Komise z roku 2022 tyto náklady odhaduje na 0,6 % HDP v roce 2022 a 0,8 % v roce 2023¹².
- (16) V doporučení ze dne 18. června 2021 Rada Polsku doporučila, aby v roce 2022 usilovalo o podpůrné nastavení fiskální politiky, včetně impulsu dodaného Nástrojem pro oživení a odolnost, a aby zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů. Rovněž Polsku doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a na zajištění fiskální udržitelnosti ve střednědobém horizontu a současně posilovalo investice s cílem podpořit růstový potenciál.

¹¹ Číselné údaje představují výši ročních rozpočtových nákladů na opatření přijatá od podzimu 2021, mimo jiné v oblasti běžných příjmů a výdajů a – je-li to relevantní – kapitálových výdajů.

¹² Předpokládá se, že celkový počet osob vysídlených z Ukrajiny do Unie postupně dosáhne 6 milionů do konce roku 2022, a jejich zeměpisné rozložení je odhadováno na základě velikosti stávající diaspory, relativní populace přijímajícího členského státu a skutečného rozložení vysídlených osob z Ukrajiny v rámci Unie k březnu 2022. Pokud jde o rozpočtové náklady na osobu, odhady vycházejí z mikrosimulačního modelu Euromod vytvořeného Společným výzkumným střediskem Komise a zohledňují jak peněžní transfery, na které mohou mít lidé nárok, tak i věcné dávky, jako je vzdělávání a zdravotní péče.

- (17) Podle jarní prognózy Komise z roku 2022 a informací obsažených v konvergenčním programu Polska z roku 2022 se v roce 2022 očekává podpůrné nastavení fiskální politiky ve výši –3,4 % HDP v souladu s doporučením Rady¹³. Polsko plánuje podporovat oživení tím, že bude využívat Nástroj pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic podle doporučení Rady. Očekává se, že kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů Unie k hospodářské činnosti se oproti roku 2021 zvýší o 0,1 procentního bodu HDP¹⁴. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 podle projekcí expanzivní povahu a bude činit 0,3 procentního bodu¹⁵. Polsko má proto podle doporučení Rady v úmyslu zachovat investice financované z vnitrostátních zdrojů. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 expanzivní povahu a bude činit 2,7 procentního bodu. Uvedený významný příspěvek expanzivní povahy zahrnuje dodatečný dopad uvedených opatření k řešení hospodářských a sociálních dopadů zvýšení cen energií (1,0 % HDP), jakož i náklady na poskytnutí dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,6 % HDP), přičemž se předpokládá, že k růstu čistých běžných výdajů přispěje také příspěvek na péči o malé děti (tzv. „Family Care Capital“) ve výši 0,1 % HDP.

¹³ Záporné znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na expanzivní fiskální politiku.

¹⁴ Jedná se o prognózy Komise. Komise dosud neposoudila plán pro oživení a odolnost Polska.

¹⁵ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů včetně převodů Polské rozvojové bance (BGK) bude mít expanzivní povahu a dosáhne 0,4 procentního bodu HDP.

Na straně příjmů se předpokládá, že k expanzivní orientaci fiskální politiky přispěje také snížení sazby daně z příjmů fyzických osob v rámci tzv. Polského uspořádání (0,7 % HDP) a snížení sazeb daně z příjmů právnických osob (0,1 % HDP). Předpokládá se, že vyšší růst spotřebitelských cen v porovnání s deflátozem HDP ovlivní expanzivní povahu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2022, a to zvýšením výdajů na spotřebu zboží a služeb veřejného sektoru.

- (18) Nedojde-li ke změně politiky, v roce 2023 by mělo nastavení fiskální politiky podle jarní prognózy Komise z roku 2022 činit +1,7 % HDP¹⁶. Předpokládá se, že Polsko bude v roce 2023 i nadále využívat granty z Nástroje pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic na podporu oživení. Očekává se, že kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů z Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů Unie k hospodářské činnosti se oproti roku 2022 zvýší o 0,1 procentního bodu. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 podle projekcí utlumující povahu a bude činit 0,3 procentního bodu¹⁷. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez započtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 utlumující povahu a bude činit 1,4 procentního bodu. Toto zahrnuje dopad postupného zrušení opatření k řešení zvýšených cen energií (0,9 % HDP) a dodatečné náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,2 % HDP).

¹⁶ Kladné znaménko ukazatele odpovídá deficitnímu růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což ukazuje na restriktivní fiskální politiku.

¹⁷ Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít utlumující povahu a dosáhne 0,1 procentního bodu HDP.

- (19) V konvergenčním programu z roku 2022 se očekává, že schodek veřejných financí bude postupně klesat až na 3,1 % HDP v roce 2024 a na 2,5 % v roce 2025. Očekává se tedy, že do roku 2025 se schodek sektoru vládních institucí dostane pod 3 % HDP. Nebyly však poskytnuty žádné informace o plánovaných základních konsolidačních opatřeních. Poměr veřejného dluhu k HDP by měl podle projekcí v konvergenčním programu z roku 2022 do roku 2025 klesat, konkrétně se snížit na 51,0 % v roce 2024 a dále klesnout na 49,7 % v roce 2025. Podle analýzy Komise se rizika udržitelnosti dluhu ve střednědobém horizontu jeví jako střední.
- (20) Očekává se, že probíhající reforma rozpočtového systému po svém plném provedení zvýší efektivitu výdajů tím, že odstraní dlouhodobé nedostatky rozpočtového procesu. Mezi ty patří složité a zastaralé rozpočtové klasifikace; suboptimální zaznamenávání informací; absence skutečného střednědobého plánování a absence přímého vlivu přezkumů výdajů na rozpočtový proces. Očekává se, že polské veřejné finance budou v dlouhodobém horizontu čelit tlaku na zvyšování výdajů, zejména v důsledku stárnutí obyvatelstva. Uvedené faktory podtrhují potřebu nových nástrojů k lepšímu řízení výdajů včetně pravidelného hodnocení jejich účelnosti a efektivnosti. Přesto byla během pandemie většina výdajů na opatření související s pandemií COVID-19 směřována prostřednictvím účelového fondu spravovaného rozvojovou bankou a prostřednictvím účelového finančního nástroje mimo rozpočet. To sice poskytlo polským orgánům větší flexibilitu při řízení výdajů souvisejících s krizí a umožnilo jim vyhnout se překročení ústavně stanovené úrovně zadlužení, ale zároveň to omezilo parlamentní kontrolu výdajů a přístup veřejnosti k včasným informacím o veřejných výdajích.

- (21) Polsko je jednou z nejrychleji stárnoucích zemí v Unii a demografické trendy budou mít v dlouhodobém horizontu dopad na důchodový systém. Současný příspěvkově definovaný důchodový systém znamená finanční vyváženost systému, avšak ale nezohledňuje přiměřenost budoucích dávek. Vzhledem k nízké skutečné věkové hranici odchodu do důchodu, zvyšování střední délky života a některým dalším rysům systému však v budoucnosti nastane výrazný pokles důchodových dávek v poměru k poslednímu platu. To by znamenalo, že by velká část důchodců byla ohrožena chudobou. Z analýzy Komise vyplývá, že k pouhému udržení úrovně dávek na současné úrovni by Polsko muselo do roku 2070 vynaložit dalších 6,7 % svého HDP. Hlavní problémy polského důchodového systému se týkají nízké skutečné věkové hranice odchodu do důchodu a zvláštních důchodových režimů (např. zemědělci, zaměstnanci uniformovaných služeb), které jsou nákladné a zvýhodňují své členy ve srovnání s obecným systémem.
- (22) Dne 15. prosince 2021 Polsko předložilo programové dokumenty v rámci politiky soudržnosti stanovené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060¹⁸. V souladu s nařízením (EU) 2021/1060 Polsko při programování fondů politiky soudržnosti na období 2021–2027 zohlední příslušná doporučení, která mu byla vydána. To je předpokladem pro zlepšení účinnosti a pro maximalizaci přidané hodnoty finanční podpory, kterou má země obdržet z fondů politiky soudržnosti, a zároveň je tak podporována koordinace, doplňkovost a soudržnost mezi těmito fondy politiky soudržnosti a dalšími nástroji a fondy Unie. Úspěšné provádění programů politiky soudržnosti také závisí na odstranění překážek, které stojí v cestě investicím na podporu ekologické a digitální transformace a vyváženého územního rozvoje.

¹⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159).

- (23) Míra nezaměstnanosti v Polsku dosahuje historického minima, ale účast některých skupin na trhu práce je i nadále omezená. Podíl dětí mladších tří let navštěvujících zařízení formální péče o děti nadále patří k nejnižším v členských státech a omezený přístup k péči o děti ztěžuje ženám vstup na trh práce. Nedostatečná podpora dlouhodobé péče a nižší věk odchodu do důchodu navíc vedou k odlivu pracovní síly z trhu. Rozdíly na trhu práce postihují také osoby se zdravotním postižením, starší osoby a osoby s nízkou kvalifikací, jejichž míra zaměstnanosti je nižší než příslušné průměry Unie. V posledních letech lze sice pozorovat průběžný pokles počtu nestandardních pracovních smluv, avšak především mladí pracovníci s nízkou kvalifikací jsou i nadále ve velké míře zaměstnáváni na dobu určitou a vykonávají samostatnou výdělečnou činnost s nízkými sociálními příspěvky, což zvyšuje riziko nedostatečnosti jejich budoucích důchodů.
- (24) Polský systém vzdělávání a odborné přípravy se nadále potýká s problémy v oblasti kvality a inkluzivity. Uvedené problémy se ještě zhoršily v důsledku pandemie, kdy probíhala dlouhá období vzdělávání na dálku. Učitelům, žákům i široké veřejnosti chybí digitální dovednosti. Zároveň přetrvává nedostatečná dostupnost vybavení a konektivity v oblasti informačních a komunikačních technologií pro školy a domácnosti s dětmi. Kvalita počátečního vzdělávání učitelů je nedostatečná. Platy učitelů jsou navíc ve srovnání se standardy OECD relativně nízké. To ovlivňuje finanční atraktivitu této profese a společně s nedostatečným profesním rozvojem přispívá k výraznému nedostatku zaměstnanců. Velký příliv osob vysídlených z Ukrajiny vyžaduje značné úsilí i finanční prostředky, aby bylo možné adekvátně reagovat v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. Výrazný nesoulad mezi kvalifikací a potřebami trhu práce vede k nedostatku pracovních sil, o čemž svědčí obtíže zaměstnavatelů při obsazování volných pracovních míst.

- (25) Celkové výdaje na zdravotní péči v poměru k HDP zůstávají nízké, neboť v roce 2019 činily pouze 6,5 % oproti průměru Unie ve výši 9,9 %. Polský systém zdravotní péče je nadměrně závislý na nemocnicích, kterých se dotýká zhoršující se finanční situace, nedostatečné hodnocení kvality a nedostatky v oblasti řízení. Není dostatečně využívána primární a ambulantní péče. K nedostatku personálu přispívá i omezená atraktivita lékařských profesí. Počet lékařů a zdravotních sester na 1 000 obyvatel (2,4, resp. 5,1) patří k nejnižším v rámci členských států Unie. Systém primární péče je personálně poddimenzovaný a jeho služby jsou přetížené. Jeho potenciál zůstává nevyužit, což s sebou přináší přetěžování vyšších úrovní péče. Určitou pomoc při řešení některých problémů zdravotnického systému sice představují rozšířené služby elektronického zdravotnictví, avšak jejich využití je dosud omezené.
- (26) Značná část sociálních výdajů nezohledňuje různé úrovně příjmů, a existuje zde tedy prostor pro lepší zacílení. Některé sociální výdaje nejsou cílené a není u nich prováděn průzkum majetkových poměrů. Současně je omezen rozsah sociálních dávek pro některé osoby pracující na základě občanskoprávních smluv, což uvedenou skupinu činí zranitelnější. Navzdory setrvalému poklesu podílu obyvatelstva ohroženého chudobou (z 21 % v roce 2016 na 17 % v roce 2020) problémy přetrvávají i nadále. Očekává se, že zejména někteří starší lidé budou vystaveni stále rostoucímu riziku chudoby. To se dotkne zejména žen vzhledem k jejich kratší pracovní kariéře, která vede k nižším budoucím důchodovým dávkám. Lepší zacílení dávek, například formou častějšího uplatňování přístupu založeného na průzkumu majetkových poměrů, by vedlo k efektivnějšímu využívání veřejných zdrojů v boji proti chudobě a k podpoře těch, kteří ji potřebují nejvíce.

- (27) V zájmu zajištění dlouhodobého udržitelného hospodářského růstu a konkurenceschopnosti se bude Polsko stále více opírat o vědu a inovace. Z hlediska výstupů v podobě inovací však Polsko navzdory určitému pokroku zaostává. Celkové výdaje na výzkum a vývoj jsou nízké a dosahují 1,39 % HDP. Podnikové výdaje na výzkum a vývoj, které v roce 2020 činily 0,87 %, zůstávají i nadále hluboko pod průměrem Unie, a podíl inovativních podniků je podle průzkumu Společenství v oblasti inovací stále nízký. Polsko se v evropském srovnávacím přehledu inovací pro rok 2021 řadí na čtvrté místo od konce a je zařazeno do poslední kategorie „začínajících inovátorů“. Stále větší roztržitost stávajících nástrojů podpory výzkumu zhoršuje spolupráci mezi vědou a podniky, což představuje klíčovou překážku posilování inovací. Nízká úroveň manažerských dovedností a omezené zavádění technologií ve firmách navíc přispívá ke značným rozdílům v produktivitě mezi malými a středními podniky a velkými společnostmi, což omezuje inovace a růst produktivity.
- (28) Digitalizace v Polsku zaostává. Zejména nízká úroveň digitálních dovedností omezuje schopnost firem investovat do pokročilých digitalizovaných řešení a posouvat se na vyšší úroveň hodnotového řetězce, a zároveň přispívá k nedostatku pracovních sil a kvalifikací. Pokud jde o digitální infrastrukturu, využívání pevného širokopásmového připojení se sice zvyšuje, avšak i nadále přetrvávají značné problémy v oblasti rozvoje 5G. Konkrétně v roce 2021 bylo technologií 5G pokryto pouze 34 % domácností, tj. méně než průměr Unie, který činí 65 %, a připravenost na 5G nepostupuje, neboť dosud nebylo přiděleno harmonizované rádiové spektrum pro zavádění 5G. V neposlední řadě by pak větší využívání digitálních technologií veřejnou správou mohlo zlepšit poskytování služeb veřejné správy a pomoci snížit zbytečnou regulační a administrativní zátěž.

- (29) Jak při hospodářském oživení po skončení pandemie, tak z hlediska udržitelného hospodářského růstu ve střednědobém až dlouhodobém horizontu hraje důležitou roli stabilní a předvídatelné podnikatelské prostředí a příznivé investiční prostředí. V tomto ohledu jsou zásadními prvky nezávislost, efektivita a kvalita soudního systému. Z několika rozsudků Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že v Polsku došlo ke zhoršení v oblasti právního státu a závažným problémem i nadále zůstává nezávislost soudnictví. Komise navíc v roce 2021 zahájila proti Polsku řízení o nesplnění povinnosti v návaznosti na některá rozhodnutí polského ústavního soudu, který zpochybnil zejména přednost práva Unie, čímž ohrozil fungování polského i unijního právního řádu.
- (30) Zdravé a stabilní regulační prostředí je základem pro udržení hospodářského růstu a soukromých investic. Nepředvídatelné a zatěžující regulační prostředí však i nadále představuje překážku pro investiční prostředí. Časté změny klíčových zákonů zvyšují nejistotu a náklady na dodržování předpisů pro podniky, a to zejména v důsledku nedostatečných konzultací se zúčastněnými stranami během procesu tvorby právních předpisů. Soukromé investice vyjádřené procentem HDP od roku 2016 klesají a v roce 2020 dosáhly nízké úrovně ve výši 18,5 %, což je výrazně pod průměrem celé Unie i srovnatelných zemí ve stejném regionu. To by mohlo omezit další růst produktivity a bránit schopnosti Polska dlouhodobě udržet hospodářský růst, zejména vzhledem k tomu, že rostoucí jednotkové náklady práce zatěžují nákladovou konkurenceschopnost.
- (31) Plán REPowerEU, jak jej navrhuje Komise a který reaguje na mandát hlav států a předsedů vlád Unie ve Versailleském prohlášení, má v co nejkratší době postupně odstranit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. Za tímto účelem zamýšlí Komise v dialogu s členskými státy identifikovat nejvhodnější projekty, investice a reformy na vnitrostátní, regionální a unijní úrovni. Cílem těchto opatření je snížit celkovou závislost na fosilních palivech a při dovozu fosilních paliv se odklonit od Ruska.

- (32) Polská skladba zdrojů energie je i nadále silně závislá na fosilních palivech, která v roce 2020 představovala 86 % polských dodávek energie, přičemž jen samotné uhlí představovalo 40 % z tohoto objemu. Zemní plyn tvoří 17 % skladby zdrojů energie, zatímco ropa 28,9 %, přičemž její podíl se v posledních letech zvyšuje. Postup Polska v oblasti dekarbonizace je pomalý. Do roku 2020 zaznamenala polská ekonomika pouze 8% snížení celkových emisí oproti roku 2005¹⁹. Intenzita emisí skleníkových plynů v rámci ekonomiky je o 54 % vyšší než průměr Unie. Pro pokrok ve snižování emisí v celé ekonomice je nezbytná revidovaná, ambicióznější energetická politika a cílená opatření v odvětvích, na něž se nevztahuje systém obchodování s emisemi. Polsko sice produkuje přibližně 80 % uhlí, které spotřebuje, ale jeho závislost na Rusku – vypočtená jako podíl dovozu z Ruska na celkovém dovozu uhlí – se zvýšila a v roce 2020 dosáhla 74 % ve srovnání s průměrem Unie, který činil 54 %. Pokud jde o ropu, je téměř celá poptávka Polska závislá na zahraničních dodavatelích, a dovoz z Ruska představuje 72 % celkových dodávek ze zahraničí, přičemž průměr Unie činí 26 %. V případě zemního plynu bylo Polsko na Rusku v roce 2020 závislé z 55 % oproti průměru Unie, který činí 44 %²⁰. Očekává se, že probíhající a plánované infrastrukturní projekty v rámci Polska a se sousedními zeměmi (včetně propojovacího plynovodu GIPL s Litvou, který je v provozu od 1. května 2022), budou-li doprovázeny odpovídajícími smlouvami o dodávkách, zcela eliminují závislost Polska na ruském plynu. Doporučuje se, aby nové investice do infrastruktury a do sítí souvisejících s plynem byly pokud možno schopny obstát i v budoucnosti s cílem zamezit závislosti na uhlíku a „uvízlým aktivům“ a usnadnit jejich dlouhodobou udržitelnost prostřednictvím budoucího nového využití pro udržitelná paliva. Dlouhodobá smlouva Polska o dodávkách plynu s ruským Gazpromem vyprší na konci roku 2022 a Polsko nemá v úmyslu ji obnovit.

¹⁹ Zpráva o pokroku v oblasti klimatu za rok 2021.

²⁰ Eurostat (2020), podíl dovozu z Ruska na celkovém dovozu zemního plynu, ropy a černého uhlí. V případě průměru EU-27 je celkový dovoz založen na dovozu mimo země EU-27. V případě Polska zahrnuje celkový dovoz obchod v rámci EU. Surová ropa nezahrnuje produkty z rafinované ropy. Od 27. dubna 2022 Polsko již plyn z Ruska nedostává.

Přímý dopad pozastavení dodávek plynu ze strany Gazpromu od dubna 2022 na energetickou bezpečnost Polska je výrazně zmírněn přístupem Polska k alternativním dodávkám v rámci Unie i mimo ni. Toto pozastavení však vyžaduje urychlení probíhajících a plánovaných projektů diverzifikace dodávek, jakož i zvýšenou koordinaci dalších opatření v rámci Unie.

- (33) Urychlené zavádění nové výrobní kapacity energie z obnovitelných zdrojů má zásadní význam pro snížení závislosti Polska na dovozu fosilních paliv a pro snížení emisí skleníkových plynů. Současné cíle pro využívání energie z obnovitelných zdrojů v rámci vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu nejsou dostatečně ambiciózní. Existují však významné regulační, procesní a administrativní překážky, které omezují zavádění kapacity energie z obnovitelných zdrojů a zpomalují integraci obnovitelných zdrojů energie do sítě. Patří mezi ně například restriktivní pravidla pro energetická družstva, restriktivní pravidla a zdoluhavé povolovací postupy pro rozvoj pobřežních větrných elektráren, složitost a nestabilita daňových předpisů a zdoluhavé postupy připojování k distribuční soustavě. Integraci obnovitelných zdrojů zpomalují rovněž infrastrukturní překážky, jako je například nedostatečná kapacita distribuční soustavy, a měly by být řešeny vhodnými pobídkami. Sdělení Komise o plánu REPowerEU ze dne 18. května 2022 navíc uvádí, že zvýšení udržitelné výroby biomethanu přispěje k postupnému ukončení závislosti Unie na ruských fosilních palivech. V této souvislosti má Polsko prostor pro zužitkování nevyužitého potenciálu biomethanu splňujícího příslušná kritéria udržitelnosti prostřednictvím vhodné strategie pro vytvoření trhu s udržitelným biomethanem a konkrétních návrhů týkajících se jeho struktury. Udržitelný biomethan lze využít při kombinované výrobě tepla a elektrické energie a obnovitelného vodíku, což by mohlo pomoci při dekarbonizaci odvětví, v nichž je obtížné snížit emise. Významnou iniciativu představuje polský vnitrostátní program renovací, jehož cílem je nahradit kotle znečišťující ovzduší a zlepšit energetickou účinnost budov. Je ho však možno ještě dále zefektivnit a lépe zacílit na domácnosti s nízkými příjmy a na budovy s největší energetickou náročností.

Kromě toho zde existuje prostor pro lepší koncipování dotací na výměnu zdrojů tepla s cílem předejít závislosti na plynu a poskytnout silnější pobídky pro rozsáhlé renovace a zavádění tepelných čerpadel v souladu s cíli iniciativy „renovační vlna“ a sdělení o plánu REPowerEU. Významný potenciál zlepšení energetické účinnosti z hlediska úspor nákladů umožňuje využívání vratných finančních nástrojů, které by mohly být využity ke zvýšení míry renovací obytných, veřejných a komerčních budov. To by dále zlepšilo kvalitu ovzduší, urychlilo úspory energie a snížilo poptávku po fosilních palivech při vytápění. Má-li Polsko dostát cílům balíčku „Fit for 55“, bude zapotřebí dále zvýšit ambice, pokud jde o snižování emisí skleníkových plynů i zvyšování obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti.

- (34) Doprava je po výrobě energie druhým nejvíce znečišťujícím odvětvím a představuje přibližně 70 % celkové spotřeby ropy. Největší podíl na emisích v tomto odvětví má silniční doprava. Z tohoto důvodu má zásadní význam urychlené přijetí opatření v oblasti dekarbonizace mobility. V tomto směru by pomohly pobídky pro hromadné, nízkouhlíkové a aktivní způsoby dopravy. Zvýšení atraktivity a dostupnosti veřejné dopravy, a to i ve venkovských oblastech, a lepší propojení předměstí s centry aglomerací by pomohlo snížit znečištění ovzduší, řešit vyloučení a zlepšit kvalitu života. Podíl automobilů s nulovými emisemi na nových registracích v roce 2020 činil 0,8 %, což je výrazně pod průměrem Unie, který činí 5,3 %. Je třeba zvážit další podporu při usnadňování nákupu elektromobilů a významné investice do dobíjecí infrastruktury.
- (35) Cíle polské vnitrostátní energetické strategie je třeba revidovat směrem nahoru v souladu s ambicióznějším cílem Unie v oblasti klimatu pro rok 2030. Pevný, stabilní a aktuální strategický rámec má zásadní význam pro usměrňování a stimulaci veřejných a soukromých investic do ekologické transformace. Polsko by mělo zvážit toto zvýšení úrovně ambicí, aby poskytlo investorům jistotu a zvýšilo předvídatelnost podnikatelského prostředí a zároveň urychlilo svou energetickou transformaci v souladu se sdělením o plánu REPowerEU.

- (36) Vzhledem k tomu, že urychlený přechod na klimatickou neutralitu a odklon od fosilních paliv si v několika odvětvích vyžádá značné náklady na restrukturalizaci, může Polsko v rámci politiky soudržnosti využívat mechanismus pro spravedlivou transformaci, aby zmírnilo socioekonomický dopad přechodu v nejpostiženějších regionech. Polsko může navíc zlepšovat pracovní příležitosti a posilovat sociální soudržnost s pomocí Evropského sociálního fondu plus zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057²¹.
- (37) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada konvergenční program z roku 2022 a její stanovisko²² je promítnuto do doporučení č. 1,

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1057 ze dne 24. června 2021, kterým se zřizuje Evropský sociální fond plus (ESF+) a zrušuje nařízení (EU) č. 1296/2013 (Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 21).

²² Podle čl. 9 odst. 2 nařízení (ES) č. 1466/97.

DOPORUČUJE Polsku v letech 2022 a 2023:

1. V roce 2023 zajistit, aby byl růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky, a brát přitom v potaz pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Připravit se na přizpůsobování běžných výdajů vyvíjející se situaci. Rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie. V období po roce 2023 provádět fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic. Zlepšit účinnost veřejných výdajů, mimo jiné pokračováním v reformě rozpočtového systému. Zajistit přiměřenost budoucích důchodů a udržitelnost důchodového systému přijetím opatření, která zvýší skutečný věk odchodu do důchodu, a reformováním preferenčního penzijního pojištění.
2. Rychle dokončit jednání s Komisí o programových dokumentech v rámci politiky soudržnosti na období 2021–2027, aby mohlo započít jejich provádění.
3. Zvýšit účast na trhu práce, a to i zlepšením dostupnosti péče o děti a dlouhodobé péče, a odstranit zbývající překážky přechodu na dlouhodobější typy zaměstnaneckého poměru. Podporovat kvalitní vzdělávání a dovednosti relevantní pro trh práce, zejména prostřednictvím vzdělávání dospělých a zlepšování digitálních dovedností. Lépe cílit sociální dávky a zajistit přístup k nim pro potřebné osoby.
4. Zlepšit odolnost, dostupnost a efektivitu systému zdravotní péče, mimo jiné poskytnutím dostatečných zdrojů umožňujících obrácení pyramidy péče a urychlením zavádění služeb elektronického zdravotnictví. Posilovat inovační schopnost ekonomiky, mimo jiné podporou výzkumných institucí a jejich užší spolupráce s podniky. Posilovat další digitalizaci podniků a veřejné správy, a to i prostřednictvím rozvoje infrastruktury.

5. Zlepšit investiční prostředí, zejména zajištěním soudní nezávislosti. Zajistit efektivní veřejné konzultace a zapojení sociálních partnerů do procesu tvorby politik.
6. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech odstraněním regulačních, administrativních a infrastrukturních překážek s cílem urychlit postupy povolování a zavádění obnovitelných zdrojů energie. Reformovat politiky a podpůrné programy v oblasti renovace budov s cílem motivovat k větší energetické účinnosti a podporovat úspory energie a rychlejší postupné ukončování využívání fosilních paliv při vytápění a urychlené zavádění tepelných čerpadel. Urychlit přechod k veřejné dopravě a aktivní mobilitě a podpořit rychlejší zavádění elektrických vozidel pomocí pobídek a investic do dobíjecí infrastruktury. Zlepšit dlouhodobé a střednědobé strategické plánování ekologické transformace aktualizací vnitrostátních energetických politik v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu a se sdělením o plánu REPowerEU s cílem poskytnout podnikatelské sféře jistotu a efektivně využívat finanční prostředky s cílem urychlit investice do čisté energie.

V Bruselu dne

Za Radu

předseda/předsedkyně
